

INSTYTUT ZARZĄDZANIA I EKONOMII
WYŻSZEJ SZKOŁY HUMANITAS

**ORAZ INSTYTUT PRZEDSIĘBIORSTWA
SZKOŁY GŁÓWNEJ HANDLOWEJ**

**SPRAWOZDANIE Z IV MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI
NAUKOWEJ**

Gospodarka – Zmiany - Zarządzanie

**POD HONOROWYM PATRONATEM PREZESA
POLSKIEGO TOWARZYSTWA EKONOMICZNEGO**

Sosnowiec, 3 grudnia 2015 roku

W dniu 3 grudnia 2015 roku w siedzibie Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu odbyła się IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt.: „Gospodarka – Zmiany – Zarządzanie”. Konferencję zorganizował Instytut Zarządzania i Ekonomii WSH oraz Instytut Przedsiębiorstwa SGH. W konferencji wzięli udział naukowcy zarówno z Polski, jak i z Czech, Słowacji i Ukrainy¹.

Honorowy patronat nad konferencją objęła prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, a Gościem Specjalnym był dr Maciej Święicki, Poseł na Sejm RP.

Tematyka konferencji była ukierunkowana na problemy związane z ekonomicznymi aspektami zarządzania. Najważniejsze z nich to:

- Nowe wyzwania innowacyjności przedsiębiorczości i regionów ze szczególnym uwzględnieniem „zarządzania zmianami”.
- Społeczna odpowiedzialność jako wyzwanie w zarządzaniu firmą rodzinną.

¹ Zrecenzowane i zakwalifikowane artykuły przesłane przez uczestników konferencji zostały, bądź zostaną opublikowane w Zeszytach Naukowych WSH serii Zarządzanie oraz w monografii.

- Kapitał ludzki w rozwoju organizacji.

Uczestników Konferencji powitali prof. WSH dr Andrzej Kupich, dyr. IZiE WSH i prof. SGH dr hab. Jan Klimek, dyr. IP SGH. Natomiast o wadze i znaczeniu Konferencji mówił w swoim przemówieniu powitalnym Rektor Wyższej Szkoły Humanitas, prof. WSH dr hab. Michał Kaczmarczyk.

Gość Specjalny Konferencji dr Marcin Świącicki w swoim wystąpieniu, przedstawiając „zagrożenia i szanse dla Polski z perspektywy makroekonomicznej”, skoncentrował się na kilku najważniejszych kwestiach.

Zagrożenie dla budżetu państwa wynika przede wszystkim z zapowiedzi przedwyborczych zwycięskiego ugrupowania politycznego. Realizacja wszystkich obietnic zwiększyłaby roczny deficyt budżetu nawet o 70 mld zł. Wpływy z nowych podatków, od banków i supermarketów, szacuje się na 8 mld zł rocznie.

Kotwicą chroniącą równowagę finansów publicznych w Polsce jest zapis w Konstytucji RP, mówiący, iż dług publiczny nie może przekroczyć 3/5 PKB. Jednakże konstytucyjny limit zadłużenia i tzw. reguły wydatkowe nie chronią jednak przed zachwianiem proporcji w wydatkach publicznych na rzecz konsumpcji kosztem inwestycji.

Zapowiedziane rozwiązania socjalne: 500 zł na dziecko, wcześniejsze emerytury, powiększenie kwoty wolnej od podatku, utrzymywanie nierentownych kopalń i stoczni zmniejszą możliwości budżetu w zakresie finansowania inwestycji publicznych. Spadną również inwestycje prywatne ponieważ zwiększone potrzeby pożyczkowe spowodują wykorzystanie oszczędności na konsumpcję, a nie inwestycje.

Wejście do strefy euro zmniejszyłoby ryzyko zmian kursowych, ułatwiłoby pozyskanie środków inwestycyjnych przez podmioty krajowe, jak i zachęciło firmy zagraniczne do inwestowania w Polsce. Tak więc natłok celów socjalnych i widoczne oddalanie się od wejścia do strefy euro spowodują najprawdopodobniej spadek nakładów inwestycyjnych i odcięcie możliwości rozwojowych w przyszłości.

W podsumowaniu i odpowiadając na pytania dr Maciej Świącicki podkreślił, że Polska nadal jest krajem atrakcyjnym dla inwestorów, rozwijającym swoją infrastrukturę.

Po przerwie rozpoczęły się obrady w trzech blokach tematycznych. **Pierwszy z nich „Społeczna odpowiedzialność jako wyzwanie w zarządzaniu firmą rodzinną”** poprowadził prof. Jan Klimek. Otwierając obrady w bloku pierwszym Profesor Klimek

odniósł się do tytułu konferencji, podkreślając znaczenie zmian szczególnie dla przedsiębiorstw. Zwracał uwagę na przeobrażenia jakim one podlegały w ostatnich 20 latach, zmiany znaczące dotyczyły m.in. wykorzystywanych technologii, sposobów zarządzania, czy wymagań klientów. Podkreślał znaczenie prowadzenia badań w tym obszarze w odniesieniu do firm o charakterze rodzinnym, jako do jednostek dominujących na rynku.

Pierwsze w tym bloku wystąpienie na temat „Dialog z interesariuszami w zarządzaniu firmą rodzinną” zaprezentowała dr Beata Żelazko z SGH. Dr Beata Żelazko przekonywała, że dialog z interesariuszami stanowi narzędzie służące wdrożeniu koncepcji społecznej odpowiedzialności, a także atrybut doskonałości (sukcesu) firmy rodzinnej. Przedstawiła również modelowe ujęcie dialogu oraz metody zaangażowania interesariuszy w ten proces. W referacie nie zabrakło też analizy wynikających z tego korzyści i związanych z nim kosztów, oceny znaczenia tego procesu oraz jego znaczenia jako źródła wzrostu innowacyjności firmy rodzinnej. W podsumowaniu prelegentka rozważała kształtowanie aktywów, a zwłaszcza aktywów niematerialnych firmy rodzinnej właśnie poprzez wykorzystanie dialogu z interesariuszami.

Następnie wystąpienie pt. „*CSR w firmach rodzinnych*” prezentowali prof. Jan Klimek i dr inż. Jacek Lipiec z SGH.

Społeczna odpowiedzialność biznesu przyczynia się do budowania kapitału społecznego opartego na zaufaniu pomiędzy społecznością a podmiotami gospodarczymi oraz instytucjami. Mimo braku zgodności odnośnie definicji społecznej odpowiedzialności panuje jednomyślność co do istoty i zakresu działalności społecznej, jaką powinny podejmować przedsiębiorstwa. Społeczna odpowiedzialność biznesu znalazła odzwierciedlenie w normach oraz wytycznych dotyczących raportowania przez przedsiębiorstwa inicjatyw społecznych. W Polsce inicjatywy podejmowane w ramach CSR wydają się być niewystarczające. Szczególnie odpowiedzialną rolę wobec interesariuszy wykazują firmy rodzinne, których zamiarem strategicznym jest istnienie wielopokoleniowe w harmonii z otoczeniem. Firmy te zatem starają się być odpowiedzialne wobec pracowników oraz być odpowiedzialnymi partnerami instytucji oraz organizacji funkcjonujących w ich środowisku lokalnym. Zielona Księga Komisji Europejskiej nt. promowania społecznej odpowiedzialności biznesu podkreśla wagę tego zagadnienia w biznesie i jednocześnie naświetla najważniejsze składowe CSR: „Społeczna odpowiedzialność biznesu jest w dużej części związana z prawami człowieka, zwłaszcza w odniesieniu do działań międzynarodowych i globalnych łańcuchów dostaw. (...) Przedsiębiorstwa stoją w obliczu następujących wyzwań: jak zidentyfikować ich obszary w odróżnieniu od zobowiązań rządowych, jak sprawdzać, czy ich partnerzy handlowi

przestrzegają ich głównych wartości oraz jakie podejścia stosować i jak działać w krajach, w których powszechnie jest łamanie praw człowieka. Sama Unia europejska musi w ramach swojej polityki współpracy zapewniać przestrzeganie standardów pracy, ochrony środowiska i praw człowieka. Stoi także przed wyzwaniem zapewnienia całkowitej spójności swojej polityki rozwoju, polityki handlowej oraz strategii rozwoju sektora prywatnego w krajach rozwijających się, w szczególności przez propagowanie inwestycji europejskich” . Nękające firmy kryzysy powodują, że prowadzenie działalności – w szczególności rodzinnej - w sposób odpowiedzialnie społeczny może stanowić rozwiązanie, które pozwoli przezwyciężyć trudności rynkowe. Działania zarządów firm nakierowane na osiągnięcie za wszelką cenę zysku dla udziałowców przestały być jedynym motorem rozwoju przedsiębiorstw. Podsumowując można stwierdzić, że „zbliza się koniec ery amoralnego biznesu.

W dyskusji jaka wywiązała się po zakończeniu referatów zwracano uwagę na definicje pojęć „etyka biznesu” i „społeczna odpowiedzialność biznesu”. Rozumienie tych pojęć bardzo często jest różne, w zależności o dziedziny nauki którą reprezentuje badacz. Zwracano także uwagę na konieczność upowszechniania wiedzy o SCR zwłaszcza wśród przedsiębiorców reprezentujących małe firmy. Często realizują oni działania z tego obszaru, ale ich wiedza dotycząca tej tematyki jest ograniczona. Podkreślono także, że obecne metodyki zarządzania projektami w zawierają w swoich wytycznych elementy spójne z ideą SCR, wymagają tworzenia rad interesariuszy, monitorowania zagrożeń i korzyści dla każdej z grup interesariuszy podczas całego procesu projektowego.

Drugi blok obrad konferencji pt. „Nowe wyzwania innowacyjnej przedsiębiorczości” prowadziła prof. Miloslava Chovancova z WSH oraz Uniwersytetu Tomasza Baty w Zlinie, obejmował on cztery wystąpienia. Jako pierwsza w tym bloku referat pt. „Implementation of a complex of marketing pricing strategies based on a system approach” przedstawiła prof. dr hab. Ludmiła Szulgina z WSH i Uniwersytetu w Kijowie.

W referacie wykazano, że rozwój i wdrażanie cenowych strategii marketingowych złożone dla każdego segmentu muszą być zgodne z następującymi poziomami strategii przedsiębiorstwa: 1) strategie pokrycia rynku; 2) strategie korporacji; 3) strategie pozycjonowania; 4) marketingowe strategie konkurencyjności; 5) strategie funkcjonalne. Zidentyfikowano na poziomie funkcji przedsiębiorstwa skuteczne kombinacje strategii ceny, produktu, fizycznej dystrybucji oraz promocji dla każdego subsegmentu. Wektory odpowiednich zmian w marketingowych strategiach cenowych są ustalane przy

uwzględnieniu społecznych i psychograficznych możliwości konsumenta, a zatem stymulując ich zachowanie zakupowe..

Kolejna prezentacja pt. „Strategiczna współpraca JST i banków lokalnych warunkiem rozwoju MŚP” została przedstawiona przez dr Zbigniewa Wierzbickiego z Centrum Rozwiązań Menedżerskich SA.

Rozwój mikro, małych i średnich przedsiębiorstw jest uzależniony od strategicznej koordynacji rozwoju społeczności lokalnych reprezentowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) i banków spółdzielczych. Najbliższe lata będą rozstrzygające zarówno dla kondycji polskich przedsiębiorstw MSP jak też dla przyszłości polskiego sektora bankowości spółdzielczej, a także dla kondycji JST i sposobu realizacji zadań spoczywających na barkach samorządów.

Wszyscy partnerzy stoją wobec wyzwań ekonomicznych i regulacyjnych:

- Wobec sektora JST zastosowano wstrząsową terapię ponieważ od samorządów rząd rozpoczął proces sanacji sektora finansów publicznych i w konsekwencji wiele budżetów JST i ich WPF, a ślad za tym budżetów programów i projektów oraz ich sposobów finansowania wymaga restrukturyzacji;
- Z kolei sektor banków spółdzielczy stoi przed kolejnym regulacyjnym wyzwaniem kapitałowym, w warunkach zarówno złożonej sytuacji finansowej w UE i turbulencji z tym związanych, jak też niechęci unijnych i krajowych regulatorów do zastosowania bardziej sprzyjających i odpowiadających specyfice polskiej rozwiązań systemowych wobec banków spółdzielczych. Tempo i sposób wdrażania rozwiązań w zakresie IPS jest bardzo znamieny;
- Natomiast sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oczekuje synergii w zakresie strategicznego rozwoju zarówno ze strony JST jak i banków lokalnych. Oczekuje także umożliwienia lokalnym przedsiębiorstwom zarówno włączania się na zasadzie PPP w realizację zadań społeczności lokalnych, jak też sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i lokalnego potencjału ekonomicznego.

Ostatnim wystąpieniem w II bloku konferencji był referat pt. „Model Public Relations w komunikacji marketingowej” przedstawiony przez mgr Wiktora Widerę z UE w Katowicach.

Mówiąc o komunikacji i prowadzeniu dialogu pomiędzy organizacją oferującą na rynku towary, czy usługi a ich nabywcą należy zaznaczyć rolę Public Relations. Znaczącą dla

procesu realizowania wspólnych wartości i uzyskiwania korzyści dla obu stron transakcji. Skuteczne Public Relations wewnątrz organizacji eliminuje konflikty i sprzyja wzrostowi efektywności pracy. Buduje tożsamość organizacji. PR skierowane do otoczenia pozwala informować i przekonywać do swoich produktów i usług, uzyskiwać informacje czy jest to robione dobrze. Pojęcie „model” w kontekście Public relations oznacza podstawowe założenia tej działalności, logikę działania – wzorzec określający sposoby prowadzenia przedsięwzięcia, dobór podstawowych zasobów, zakres i charakter relacji wewnętrznych i zewnętrznych, współpracę z podmiotami zewnętrznymi, podstawowe związki przyczynowo skutkowe między składnikami modelu. Próba konstrukcji opisu naukowego w formie modelu wymaga jednak szczególnej ostrożności i pokory. Model bowiem może być identyfikowany z czymś naukowo przesądzonym w procesie gromadzenia dowodów i trafnych odniesień. Powinien być on wynikiem dochodzenia do ostatecznego zdefiniowania otwartym na modyfikacje w zmieniającej się rzeczywistości.

Po prezentacji wystąpień nastąpił czas na pytania i uwagi dotyczące prezentacji. Zwrócono uwagę na trudność w definiowaniu lojalnego klienta banku. Nie powinien być on przywiązany do banku ze względu na długoletni kredyt, ale poprzez świadomy, powtarzalny wybór korzystnych usług dopasowanych do klienta i zmieniających się wraz z jego potrzebami i rozwojem na przestrzeni lat. W przypadku ostatniego wystąpienia sugerowano rozbudowę o piąty model PR ujmujący również interakcje między interesariuszami.

Obrady bloku III poświęconego problemom **kapitału ludzkiego** w rozwoju organizacji prowadziła dr Joanna Dzieńdziora z WSB w Dąbrowie Górniczej. Rozpoczął je dr hab. Jan Kosendiak z AWF we Wrocławiu wystąpieniem pt:” **Style kierowania trenerów i instruktorów sportowych**”.

Kierowanie w sporcie jest działaniem, którego podmiotem jest sportowiec, przedmiotem zaś trener i rzeczy, którymi się posługuje. Kierowanie jest działaniem celowym, polegającym zarówno na wywoływaniu zmian cech osobowych sportowca, jak i na przeciwdziałaniu zmianom niepożądanym. Kierownikiem tego procesu jest trener, którego powinny cechować: inteligencja, wiedza, doświadczenie, odpowiedzialność w spełnianiu obowiązków, umiejętność przystosowywania się do nowych sytuacji oraz zdolności organizacyjne.

W efekcie przeprowadzonych badań stwierdzono, że deklarowane przez trenerów style kierowania nie mają wiele wspólnego ze stylami rzeczywistymi. Style bardziej efektywne widzi u siebie 83,14% badanych, a mniej efektywne 16,86% badanych.

W rzeczywistości style bardziej efektywne charakteryzuje zaledwie 45,95% badanych, a style mniej efektywne aż 54,05 % badanych trenerów. Najczęściej deklarowanym, stylem jest styl efektywny – Życzliwy Autokrata (102 odpowiedzi), a w rzeczywistości styl ten stwierdzono u 30 badanych i to niekoniecznie u tych, którzy ten styl deklarowali. Duże rozbieżności zanotowano również w odniesieniu do innych stylów, w podziale wg płci, wieku, czy posiadanej klasy trenerskiej co wykazano w treści doniesienia.

Badania pokazały, że niewielu trenerów i instruktorów sportu ma świadomość stylu kierowania, który reprezentuje, co może być istotnym czynnikiem obniżającym efektywność ich pracy.

Kolejne wystąpienie pt: **„Zaufanie społeczne – paradoks procesów modernizacyjnych”** zaprezentował dr Wojciech Pawnik z AGH w Krakowie.

Prelegent sformułował i uzasadniał tezę, iż popularne obecnie teorie socjologiczne, psychologiczne oraz ekonomiczne podkreślające rolę zaufania w życiu społecznym, kulturalnym oraz ekonomicznym, stanowią przykład intelektualnej mody i braku odpowiedzi na podstawowe w socjologii pytanie - „jak jest naprawdę?”

Kolejno przedstawiono prezentację „Klimat HRM jako nowa perspektywa w zarządzaniu kapitałem ludzkim” przygotowaną przez zespół z AGH w składzie mgr Dawid **Książek**, mgr Paulina Rozenek, mgr Sabina Warmuz.

Klimat HRM stanowi nowy wymiar w rozumieniu zarządzania kapitałem ludzkim. Jest to jeden z kluczowych konstruktów w zarządzaniu współczesną organizacją, który pozwala na wpływ praktyk HRM na indywidualne postawy pracowników. Celem artykułu jest wykazanie wartości tego konstruktu w świetle dotychczasowych badań i praktyk z zakresu zarządzania kapitałem ludzkim.

Ostatnim wystąpieniem w ramach bloku III, a zarazem kończącym konferencję było wystąpienie mgr Ewy Dębińska-Rudy z Poczta Polska S.A pt. **„Ludzie jako wartość nowoczesnej organizacji”**.

Proces rekrutacji i doboru pracowników na odpowiednie stanowiska pracy jest procesem czasochłonnym i długofalowym. Przedsiębiorstwa korzystając z różnorodnych technik rekrutacyjnych nadal popełniają błędy, pomyłki zatrudniając nieodpowiednich kandydatów do pracy.

Pracownicy winni mieć świadomość konieczności ciągłego uczenia się, podnoszenia kwalifikacji zawodowych i podnoszenia poziomu swojej wiedzy.

Natomiast nowoczesne organizacje powinny dbać o dobro pracownika , o jego zdrowie psychiczne i fizyczne. Badania pokazują, że w dzisiejszym świecie, przy tak dużej

konkurencji na rynku pracownicy wykonują swoje obowiązki pracując ponad swoje siły, a chcąc sprostać oczekiwaniom przedsiębiorstwa, zapominając o życiu prywatnym, rodzinnym. Świadczenie pracy w tak szybkim tempie doprowadza do dramatycznych sytuacji. Dla wielu pracowników, praca staje się wręcz męczarnią, a nie przyjemnością.

Prezentację wystąpień zakończyła dyskusja, która dotyczyła kilku poruszanych wcześniej zagadnień. Uczestnicy konferencji wymienili uwagi na temat możliwości nowych technologii w procesach rekrutacji, szczególnie metody Applicant Tracking System. Poza niewątpliwymi zaletami jakie daje stosowanie nowych rozwiązań podzielono się wątpliwościami, na ile stosowanie takich metod jest etyczne, ile pracodawca powinien wiedzieć o swoim pracowniku, czy kandydacie, gdzie jest granica monitorowania zachowań pracowników. Podkreślano decydujące znaczenie relacji zaufania w kontaktach pracodawca – pracownik oraz zwracano uwagę na konieczność przestrzegania uwarunkowań wynikających z ustawowego obowiązku przestrzegania ochrony danych osobowych.

O podsumowanie obrad IV Konferencji Międzynarodowej Konferencji Naukowej **Gospodarka – Zmiany – Zarządzanie** poproszono profesora **Piotra Masiukiewicza z SGH**. Profesor podkreślił, że obrady we wszystkich trzech blokach skoncentrowane były na problematyce funkcjonowania głównie MŚP. Podkreślał, że w każdej sesji pojawiło się w dyskusji zagadnienie zaufania. Stwierdził, że zaufanie powinno podlegać procesom pomiarowym i dotyczyć one powinny zarówno zaufania wewnątrzorganizacyjnego, jak i zaufania w relacji klient-organizacja. P. Masiukiewicz sugerował, żeby podczas kolejnej konferencji część obrad poświęcić zmianom w obszarze zarządzania procesami restrukturyzacji i upadłości przedsiębiorstw.

Czwartą edycję Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Gospodarka – Zmiany – Zarządzanie” zakończył **dyrektor Instytutu Zarządzania i Ekonomii Wyższej Szkoły Humanitas** **dziękując** uczestnikom, zwłaszcza gościom zagranicznym oraz Komitetowi Organizacyjnemu i zaprosił na kolejną V Konferencję, która odbędzie się w 2017 roku, kiedy uczelnia będzie obchodziła 20-lecie swojego istnienia.

Sprawozdanie opracowali:

Jadwiga Bakonyi i Andrzej Kupich